

[Αρχή Σελίδας 1]

ΤΑΞΗ	Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ (ΓΟΡ2)
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ	ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	-05-2023

**A.1. Να μεταφράσετε τα παρακάτω μαυρισμένα αποσπάσματα:**

Scribōniānus arma in Illyrico contra Claudium moverat; fuerat Paetus in partibus eius et, occīso Scribōniāno, Rōmam trahebātur. **Erat ascensūrus navem; Arria milites orābat, ut simul imponerētur. Non impetrāvit: conduxit piscatoriam naviculam ingentemque navem secūta est.**

**Visne scire quid Nasīca responderit? “Homo es impudens. Ego cum te quaererem, ancillae tuae credidi te domi non esse; tu mihi ipsi non credis?”**

**Tum Scipio, cum se ipsum captum venisse eos existimasset, praesidium domesticorum in tecto conlocavit. Quod ut praedones animadverterunt, abiectis armis ianuae appropinquaverunt et clara voce Scipioni nuntiaverunt (incredibile auditu!) virtutem eius admiratum se venisse.**

**Nonnulli sunt in hoc ordine, qui aut ea, quae imminent, non videant, aut ea, quae vident, dissimulent: qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem non credendo confirmaverunt; quorum auctoritatem secuti multi, non solum improbi verum etiam imperiti, si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent. Nunc intellego, si iste in Manliana castra pervenerit, quo intendit, neminem tam stultum fore, qui non videat coniurationem esse factam, neminem tam improbum, qui non fateatur.**

**Nam mortua est Caecilia, quam Metellus, dum vixit, multum amavit; postea is puellam in matrimonium duxit.**

**Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ? In hoc me longa vita et infelix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te viderem? Qui potuisti populari hanc terram, quae te genuit atque aluit ? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit ?**

Μονάδες 30

**A.2. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως Σωστές ή Λανθασμένες :**

[Αρχή Σελίδας 2]

1. Ο αυγούστειος ποιητής συνδέει στο έργο του την καλλιμαχική αυτάρκεια με το σύγχρονο πολιτικό γίνεσθαι.
2. Ο Αύγουστος άμεσα ή έμμεσα απαιτεί στράτευση στο ιδεολογικό πρόγραμμα του Μαικήνα.
3. Η άνθηση της ρητορικής δηλώνει τις πραγματικές διαστάσεις της ελευθερίας του λόγου κατά τους αυγούστειους χρόνους.
4. Κατά τους αυγούστειους χρόνους η ποίηση εκπροσωπείται από τον Βιργίλιο, τον Οράτιο, τον Λίβιο, τον Προπέρτιο και τον Οβίδιο.
5. Ο Βιργίλιος, ο Οράτιος, ο Τίβουλλος, ο Προπέρτιος και ο Οβίδιος επιδίδονται στα ίδια ποιητικά γένη.
6. Η *Αινειάδα* είναι ένας πολύπλοκος και πολυδιάστατος συνδυασμός της *Οδύσσειας* και της *Ιλιάδας* σε καλλιμαχικές διαστάσεις.
7. Οι δέκα βουκολικές *Εκλονές* και τα τέσσερα βιβλία των *Γεωργικών* του Βιργιλίου είναι έργα προγενέστερα της *Αινειάδας*.
8. Τα *Ειδύλλια* του Θεόκριτου υπηρετούν σαφώς την πρόθεση του Αυγούστου για ενίσχυση της υπαίθρου.
9. Λογοτεχνικό πρότυπο του Βιργιλίου είναι ο αρχαϊκός Ησίοδος (*Εργα και ημέραι*).
10. Πηγή και πρότυπο του Σίλλερ και του Πούσκιν είναι ο Βιργίλιος.
11. Ο Οράτιος σπούδασε στην Αθήνα.
12. Ο Αύγουστος ανέθεσε τη σύνθεση του *Ύμνου της Εκατονταετίας* στον Οβίδιο.
13. Ευρετής του είδους της ποιητικής επιστολής είναι ο Οράτιος.
14. Η ρωμαϊκή σάτιρα οδηγήθηκε στην πλήρη ωρίμανσή της από τον Οράτιο.
15. Η *Ars poetica* του Ορατίου έχει πρότυπο τον ιαμβογράφο Αρχίλοχο.
16. Ο Τίβουλλος, ο Προπέρτιος και ο Κοϊντιλιανός είναι η τριάδα των κορυφαίων Ρωμαίων ελεγειακών κατά τους αυγούστειους χρόνους.
17. Ο Προπέρτιος επινόησε και καλλιέργησε νέα ποιητικά είδη: την πλαστή ποιητική μυθολογική επιστολή και την ποίηση της εξορίας.
18. Ο πιο πνευματώδης και ελευθερόστομος από τους ελεγειακούς ποιητές ήταν ο

[Αρχή Σελίδας 3]

Οβίδιος.

- 19.0 Οβίδιος επινόησε και καλλιέργησε το καλλωπιστικό έπος.
20. Ο πιο καθαρός και κομψός από όλους τους ελεγειακούς επινόησε και καλλιέργησε το «αιτιολογικό» εορτολόγιο (*Fasti*).
21. Τα ψευδώνυμα των «αγαπημένων» του Τίβουλλου ήταν η Δηλία και η Νέμεση.
22. Οι *Μεταμορφώσεις* του Οβιδίου είναι μια μυθολογική Αντι-Αινειάδα.
23. Οι *Ηρωίδες* του Οβιδίου είναι ένα καλλιτεχνικό μωσαϊκό περίπου 250 μυθολογικών ψηφίδων.
24. Το καλλωπιστικό έπος *Medicaminafaciei* του Οβιδίου είναι έργο 15 βιβλίων και 12.000 στίχων.
25. Έννοιες όπως το «mos maiorum», η «pietas», η «virtus» είναι κεντρικά νήματα που διατρέχουν τη ρητορική και τραγική ιστοριογραφία του Τίτου Λίβιου.
- 26.0 Βιτρούβιος ανέλαβε και διεκπεραίωσε την κορυφαία πεζογραφική παρουσίαση της ιστορικής διαδρομής της «αιώνιας Πόλης» από την ίδρυσή της.
27. Το έργο *Ab urbe condita* του Τίτου Λίβιου αποτελείται από 142 βιβλία.

**Μονάδες 10**

**A.3. Να βρείτε με ποιες λατινικές λέξεις αντιστοιχούν από το κείμενο οι παρακάτω λέξεις που δίνονται :** βροτός, βιταμίνη, προσαγωγός, νούλα, μανία, Σπεράντζα, γνήσιος, φίρμα, σεκόντο, σολίστας, απειρία, άνεμος, κρέας, βαίνω, τένοντας, ουμανισμός.

**Μονάδες 10**

## **B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ**

**1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:**

**praesidium:** την ονομαστική του πληθυντικού

**ianuae:** την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό

**voce:** τη γενική του πληθυντικού

**virtutem:** την κλητική του ενικού

**ordine:** την αιτιατική του ίδιου αριθμού

**spem:** την δοτική του ενικού

**hunc:** την ονομαστική του πληθυντικού στο θηλυκό γένος

[Αρχή Σελίδας 4]

**iste:** την ίδια πτώση στο ουδέτερο γένος  
**neminem:** τη γενική του ενικού στο ίδιο γένος  
**coniurationem:** την κλητική του ενικού

Μονάδες 5

**1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται από τα παρακάτω επίθετα και επιρρήματα:**

**clara:** την αιτιατική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ουδέτερο γένος  
**mollibus:** τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό  
**multi:** τη γενική πληθυντικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος  
**stultum :** τη γενική ενικού του συγκριτικού βαθμού στο ίδιο γένος  
**crudeliter:** τον ίδιο τύπο στον υπερθετικό

Μονάδες 5

**2. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθένα από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:**

**animadverterunt:** το απαρέμφατο του μέλλοντα στην παθητική φωνή.  
**abiectis:** το β' ενικό της οριστικής του ενεστώτα και του μέλλοντα στην ίδια φωνή  
**admiratum:** το απαρέμφατο του μέλλοντα (να λάβετε υπ' όψιν το γένος και τον αριθμό του υποκειμένου)  
**aluerunt:** το απαρέμφατο του μέλλοντα της παθητικής φωνής  
**nascentem:** τον ίδιο τύπο στον μέλλοντα και τον παρακειμένο  
**credendo:** το τρίτο πληθυντικό του συντελεσμένου μέλλοντα στην ίδια φωνή  
**factum esse:** το β' ενικό της υποτακτικής του παρατατικού στην ίδια φωνή και την αιτιατική ενικού του γερουνδιακού στο ουδέτερο γένος  
**intellego:** το απαρέμφατο παρακειμένου της ίδιας φωνής  
**pervenerit :** το γ' ενικό του ενεργητικού υπερσυντελικού στην ίδια έγκλιση  
**intendit :** το απαρέμφατο παρακειμένου της ενεργητικής φωνής  
**fateatur :** το α' ενικό της υποτακτικής μέλλοντα (να λάβετε υπ' όψιν το γένος του υποκειμένου)  
**vixit :** το β' πληθυντικό της προστακτικής μέλλοντα στην ίδια φωνή

Μονάδες 10

**3.α. Quod ut praedones animadverterunt:** Να ξαναγράψετε την πρόταση με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποδίδεται μια σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσα στην κύρια και την δευτερεύουσα πρόταση.

Μονάδες 2

**3.β (praedones), abiectis armis ianuae appropinquaverunt:** Να αναλύσετε την υπογραμμισμένη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση εισαγόμενη α) με τον χρονικό σύνδεσμο postquam, β) με τον ιστορικό διηγηματικό cum.

Μονάδες 4

[Αρχή Σελίδας 5]

3.γ. Να συμπύξετε τις υπογραμμισμένες προτάσεις σε μετοχές :

α) **Quod ut praedones animadverterunt**, ... ianuae appropinquaverunt  
β) **quam Metellus, dum vixit**, multum amavit

Μονάδες 3

3.δ. **coniurationem nascentem confirmaverunt**:

Να αναλύσετε τη μετοχή σε α) αναφορική πρόταση, β) χρονική πρόταση εισαγόμενη με τον χρονικό σύνδεσμο *dum* , γ) χρονική πρόταση εισαγόμενη με τον ιστορικό - διηγηματικό *cum*

Μονάδες 2

3.ε. **-Num ad hostem veni et captiva in castris tuis sum ?**

**-Visne scire quid Nasīca responderit?**

Να δοθεί απάντηση στις παραπάνω ευθείες ερωτήσεις

Μονάδες 2

4.α. **Si in hunc animadvertissem, crudeliter et regie id factum esse dicerent**: Να αναγνωρίσετε τον υποθετικό λόγο και να τον ξαναγράψετε έτσι ώστε να εκφράζει υπόθεση πιθανή –δυνατή

Μονάδες 4

4.β. **qui non videat coniurationem esse factam**: α) Να αναγνωρίσετε συντακτικά πλήρως την πρόταση β) να αναγνωρίσετε συντακτικά πλήρως τους όρους της πρότασης γ) να τραπεί στην αντίστοιχη της επιρρηματική πρόταση

Μονάδες 3

4.γ. **clara voce** (nuntiaverunt): Να αντικαταστήσετε τον επιθετικό προσδιορισμό με δευτερεύουσα πρόταση

Μονάδες 2

4.δ. **Domesticos praedones animadvertere debuerunt**: Να τρέψετε την ενεργητική σύνταξη σε παθητική

Μονάδες 3

4.ε. Να ξαναγράψετε την περίοδο συμπύσσοντας την πρώτη πρόταση σε μετοχή που να δηλώνει το προτερόχρονο:

**qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt coniurationemque nascentem ... confirmaverunt**:

Μονάδες 2

[Αρχή Σελίδας 6]

**4στ. Arria milites orābat, ut simul imponerētur** :Στην παραπάνω πρόταση να τραπεί ο πλάγιος στον ευθύ λόγο με 3 διαφορετικούς τρόπους

**Μονάδες 2**

**ΚΑΛΗ ΤΥΧΗ**